

ดอกไม้จันทน์(ดอกอีแปะ)		
ตำบลธาตุ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย		
ข้อมูลเจ้าของภูมิปัญญา		
ชื่อเจ้าของภูมิปัญญา	๑.นางนัต วงษ์ลา อายุ ๘๔ ปี ที่อยู่ ๖๓ ม.๒ ต.ธาตุ อ.เชียงคาน จ.เลย ๒.นางชุย แดงทอง อายุ ๗๖ ปี ที่อยู่ ๗๕/๒ ม.๒ ต.ธาตุ อ.เชียงคาน จ.เลย ๓.นางบัวลาน วงศ์ลา อายุ ๘๕ ปี ที่อยู่ ๗๗/๑ ม.๒ ต.ธาตุ อ.เชียงคาน จ.เลย	
อาชีพ ผู้สูงอายุ (เกษตรกร)	อายุการศึกษาภูมิปัญญา ประมาณ ๑๕ ปี	
		
		ผู้ศึกษาภูมิปัญญา
		นางชุย
		นางบัวลาน
		นางนัต
ชื่อภูมิปัญญา		ดอกไม้จันทน์ (ดอกอีแปะ)
ประวัติข้อมูลภูมิปัญญา		
<p>เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ มีคุณครูท่านหนึ่ง (เจ้าของภูมิปัญญาจำไม่ได้) ซึ่งเป็นบุคคลในหมู่บ้านเดียวกัน นำอุปกรณ์และวิธีการทำดอกไม้จันทน์(ดอกอีแปะ) นี้มาเผยแพร่ให้คนในหมู่บ้าน เพื่อที่จะสร้างรายได้ให้แก่คนในหมู่บ้านที่มีเวลาว่าง ให้มีรายได้เพิ่มจากการทำไร่ ทำนา ทำเกษตรต่างๆ โดยบอกคนในหมู่บ้านว่าจะมีพ่อค้ามารับซื้อ(พ่อค้าคนกลาง) นำไปขายต่อ เมื่อชาวบ้านเห็นว่าเวลาว่างจากฤดูที่ไม่ได้ทำไร่ ทำนา ก็น่าจะทำดอกไม้จันทน์เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ดีกว่าอยู่เฉยๆ บางท่านก็อายุมากแล้วไปทำนาไม่ไหวก็อาศัยทำเป็นอาชีพสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้ เพราะการทำดอกไม้จันทน์ไม่ได้ออกแรงมาก เหมาะกับผู้สูงอายุ เลยเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการทำดอกไม้จันทน์นี้ขึ้น</p>		
<p>เพิ่มเติม : รายได้จากการทำดอกไม้จันทน์ อยู่ที่ประมาณ ๑,๖๐๐-๑,๘๐๐ บาท/เดือน ใช้เวลาทำประมาณ ๖-๘ ชม./วัน มีพ่อค้ามารับซื้อ ๒ ครั้ง/เดือน รับซื้อในราคาประมาณ ๘๐-๙๐ บาท</p>		

### กำหนดความรู้/แสวงหาความรู้ (ภายใน/ภายนอก)

กลุ่มผู้ทำดอกไม้จันทน์ได้รับความรู้จากวิทยากร(ครู) ซึ่งเป็นบุคคลภายในหมู่บ้านเดียวกัน และคนในหมู่บ้านได้ทำการถ่ายทอดความรู้พร้อมทั้งสาธิตวิธีการทำดอกไม้จันทน์ จนคนในหมู่บ้านสามารถทำดอกไม้จันทน์สืบทอดกันไปเรื่อยๆ เนื่องจากมีวิธีการทำที่ไม่ยุ่งยากและไม่ต้องการความละเอียดมาก

### การสร้างความรู้ (ขั้นตอน/วิธีการการสร้างภูมิปัญญา)

#### ขั้นตอนและวิธีสร้างภูมิปัญญา

#### ๑.เตรียมอุปกรณ์ ดังนี้

๑.๑ กาบไม้มูกสำหรับติดดอก : นำมาตัด ขนาดประมาณ กว้าง ๑ ซม. ยาว ๒ ซม.



๑.๒ หนวดไม้มูก : สำหรับติดก้าน



๑.๓ กระดาษสีขาว (สามารถนำกระดาษที่ใช้แล้ว ๑ ด้านมาใช้ได้) แบ่งเป็น ๒ แบบ  
๑.ตัดเป็นเส้นยาว ขนาดประมาณ กว้าง ๓ ซม. ยาว ๑๒ ซม. ใช้สำหรับพันก้าน





๒.แบบ ๘ เหลี่ยม (สำหรับติดดอก)



๑.๔ ไม้สำหรับทำก้าน ใช้ไม้ไผ่ ขนาดประมาณ ยาว ๑๐ ซม กว้าง ๐.๕ ซม.หนา ๑ มิลลิเมตร





๑.๕ กาว (ทำจากแป้งมัน)



๑.๖ รูป (ตัดเป็นท่อนเล็กๆ) ขนาดประมาณ ๐.๕ ซม.





๑.๗ การกระดาษสีดำชนิดอ่อน ตัดเป็นเส้นยาว ความกว้างประมาณ ๐.๓ ซม.



๒. ติดดอกไม้ : นำกาบไม้มูกที่ตัดแล้ว มาติดบนกระดาษ ๘ เหลี่ยม ที่เตรียมไว้ ติดกาบไม้มูก ๕ ชั้น  
ต่อกระดาษ ๑ แผ่น ดังภาพ



๓.พันก้าน : นำหวดไม้มูกและกระดาษสีขาวที่ตัดเป็นเส้นยาวมาพันให้รอบไม้ไผ่ที่เตรียมไว้ ดังภาพ



๔.เมื่อพันก้านเรียบร้อยแล้ว นำมาติดรูป โดยใช้กระดาษสีดำตัดเป็นเส้นที่เตรียมไว้ใช้สำหรับพันรูป ให้ติดกับก้าน ดังภาพ



๕.ติดดอกใส่ก้าน ก็จะได้ดอกไม้จันทร์ (ดอกอีแปะ) ๑ ดอก





๖.นำดอกไม้จันทร์ที่ได้นำมาฝึงลมหรือตากให้แห้งก็นำไปบรรจุถุง



๗.นำมาบรรจุถุง : ๑ บรรจุใส่ ๕๐ ดอก



๘.นำมามัดรวมกัน : ๑ มัดมี ๑๐ ถุง = ๕๐๐ ดอก พ่อค้าคนกลางรับซื้อในราคา ๘๐-๙๐ บาท



#### การจัดเก็บและการค้นคืนความรู้ (การจัดจำ/เอกสาร/ฐานข้อมูล)

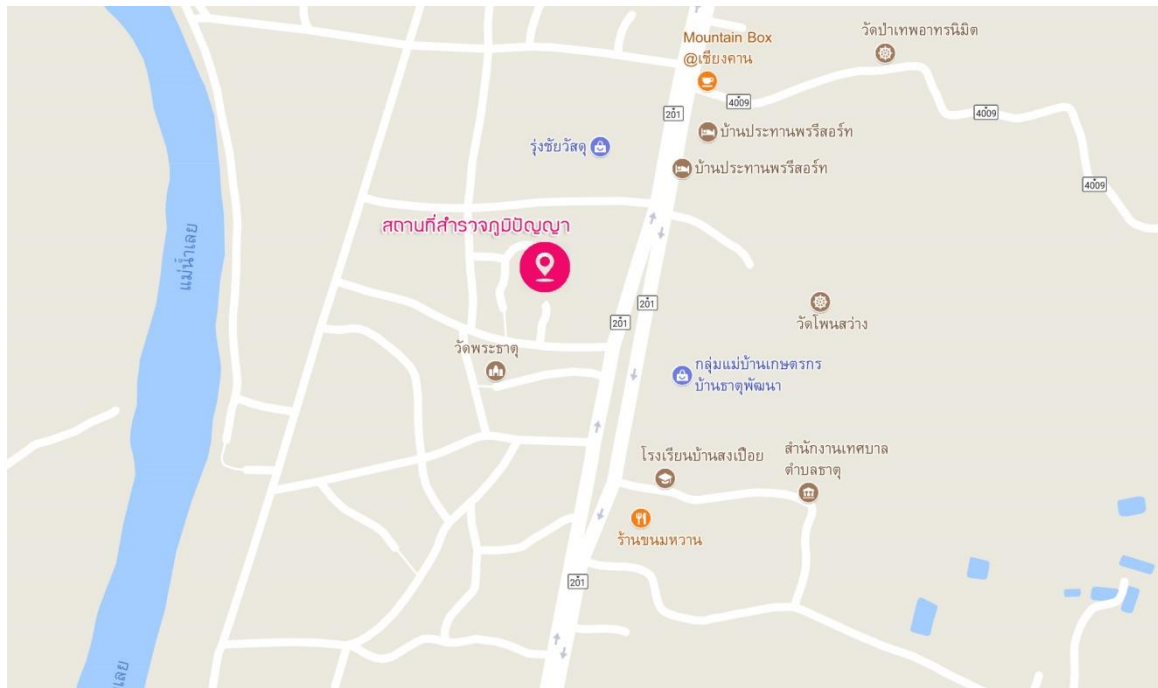
การจัดเก็บภูมิปัญญาการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์นั้น เจ้าของภูมิปัญญากล่าวว่ามีการจดจำไว้เพียงอย่างเดียวคือ วิธีการจดจำ หากจะเรียนรู้หรือถ่ายทอดความรู้ จะอาศัยการสาธิตวิธีการทำให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

#### การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ (ซึมซับไว้กับตนเอง หรือ เผยความรู้ให้แก่องค์กร)

การถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์นั้น จะใช้วิธีการถ่ายทอดให้คนในหมู่บ้านเดียวกัน เรียนรู้ต่อกันเรื่อยๆเนื่องจากผู้รับซื้อดอกไม้จันทน์ต้องการปริมาณมาก จึงไม่เป็นที่กังวลว่าจะแย่งอาชีพหรือเป็นคู่แข่งในการผลิต และจำหน่ายต่อกัน

พิกัด (สถานที่)

อยู่ที่ ต.ธาตุ อ.เชียงคาน จ.เลย ๔๒๑๑๐



ข้อมูลผู้ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ปีการศึกษา ๒๕๖๐

ชื่อผู้ศึกษา	นางสาวอภัสสนันท์ แสนใจวุฒิ รหัส ๖๐๘๐๑๑๐๑๒๙ SEC.๕	
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต) รุ่น ๔	
รายวิชา	ความเป็นครู (๘๐๐ ๕๒๐๑)	
เน้นศึกษา	ครูกับการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	
คณะ	ศึกษาศาสตร์	
สถานที่ศึกษา	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๙๖ (ชุมชนบ้านธาตุ) ต.ธาตุ อ.เชียงคาน จ.เลย	
อาจารย์ผู้สอน		
๑	รองศาสตราจารย์ สำเร็จ คำโหมง (ครูภูมิปัญญาไทย, ศิลปินมรดกอีสาน)	
๒	อาจารย์ ดร.พา อักษรเสื่อ	
๓	อาจารย์ ดร.ธีรภัทร โคตรบรรเทา	
๔	อาจารย์ สุชาดา ลดาวัลย์	
๕	อาจารย์ อัจฉริยะ วงษ์คำขาว	
๖	อาจารย์ บุญจันทร์ เพชรเมืองเลย	